

Fæstesteb, bliver de Vedkommende vederlagt paa den Maade, at det for Fremtiden gjælder for Indbetaling af Skat. Forøvrigt skal jeg, som sagt, indrømme, at den høitagtede Finanzminister med paafjønnelessværdig Retsfølelse og Billighedsfølelse har taget sig af denne Sag. Det danner i den Retning en glædelig Modsetning til, hvad man erfarer paa flere andre Styrelsesomraader.

Dam: Naar jeg stiller mig paa deres Standpunkt, paa hvilke denne Lov direkte kommer til Anvendelse, kan jeg ikke negte, at jeg nok kan dele de Tanker, som ere komne til Udtryk fra det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Køfod), men jeg tror ikke, det blev ganske klart, hvad han mente med sine Udtalelser, og om han ønsker at stille Ændringsforslag eller ikke; derom talte han ikke. Jeg staar imidlertid paa det Standpunkt, at jeg er tilfreds med den Afgjørelse, Sagen har faaet i det andet Thing, hvilket jeg tror, man maa være, naar man betragter den fra ethvert Synspunkt, ikke alene fra deres, som skulde nyde Godt af Loven, men ogsaa fra det Standpunkt, som gaar ud fra, hvad der ligeoverfor almindelige Hensyn og Konsekvenshensyn bør tages i Betragtning ved det Slags Afgjørelser. Jeg har saaledes for Dieblittet ikke Andet at sige, end at jeg kan føie min Tak til den høitærede Minister til den, der blev fremført af min ærede Kollega for Bornholm, for at dette Forslag er kommet frem, ligesom jeg ogsaa maa takke den høitærede Minister for den Medvirkning og Deltagelse, han har udøvet med Hensyn til de Ændringsforslag, som ere blevne vedtagne i det andet Thing, hvilke jeg naturligvis fra mit Standpunkt maa anse for Forbedringer ved Loven. Jeg skal saaledes indskrænke mig til paa det Bedste at anbefale Lovens Fremme, idet jeg haaber, at den maa gaa sin jevne Gang igjennem det høie Thing, helst uden Medvirkning af et Udvalg.

Finanzministeren: Det er mig særdeles kjært, at begge de ærede Medlemmer for Bornholm, som have udtalt sig om denne Sag, i det Hele taget have troet at kunne

slutte sig til det foreliggende Forslag, saaledes som det er blevet vedtaget i det andet Thing, og da den ærede sidste Taler har fundet at kunne berolige sig ved Forslaget, saaledes som det er, har jeg kun nogle faa Bemærkninger at gjøre til det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgkreds (Køfod), der først havde Ordet. Det forekommer mig, at der gjennem hele det ærede Medlems Foredrag gif en vis usklar Opfattelse af, hvilken Slags Afgift Taleren her dreier sig om. Det ærede Medlem talte om denne Skat, om denne Afgift, om at Vedkommende vare blevne forurettede, og at man, naar man havde gjort Uret, skulde gjøre sin Uret god igjen, men dette er efter min Opfattelse fuldkommen urigtigt; her er hverken Tale om Skat eller om Afgift eller om nogen Uret. Det ærede Thing vil vide, at disse forhenværende Fæstere paa Bornholm — det ærede Medlem glemte ogsaa at lægge „forhenværende“ til — ikke mere ere Fæstere, men Eiendomsbesiddere; de have af Staten kjøbt disse Eiendomme, som have været dem tilbudte til Kjøb imod en vis Kanon; de have havt fuld Frihed til at gaa ind paa dette Kjøb eller ikke, og de have valgt at gaa ind derpaa. Det vil altsaa ses, at Staten som Sælger umuligt kan have gjort nogen Uret imod de vedkommende Husfæstere, thi det vare de for største Delen alle, idet det stod dem fuldkomment frit for, om de vilde erhverve disse raa Udmarksjorder til Opdyrkning eller ikke, og den Afgift, som de derfor betalte, kan paa ingen Maade sættes i nogen som helst Eighed med en Stat. Er der saaledes gjort nogen Uret mod dem, er det naturligvis dem selv, som have gjort denne Uret ved at vælge at kjøbe Noget, der har viist sig at være for dyrt for dem. Saaledes er Forholdet, og naar jeg altsaa, som det ærede Medlem berørte, i det andet Thing har gjort Indvending imod at give denne Lov en tilbagevirkende Kraft, har dette netop været støttet paa, at Spørgsmaalet om Ret eller Uret aldeles ikke kan finde Anvendelse her, hvor Taleren er om et for henved 20 Aar siden foregaaet frit Kjøb og Salg. Derimod er der her Tale om Billighed, som jeg nærmest vil tillade mig at sammenligne f. Ex. med det